

EEP nosorožců širokohubých na internetu *White Rhino EEP on the Internet*

Kristina Tomášová

SUMMARY

The White Rhino EEP started its activities in 1993. Gradually, it became obvious that it was necessary to find a way how to inform the wide public about its work and at the same time how to facilitate the communication between the member institutions. In the 10th year of its history, we therefore created the White Rhino EEP website and launched it at the internet on 18. September, 2003 under the address <http://www.wreep.net>. The public part of the website provides the following items of information: zoological data about rhinos, their threat and conservation, new achievements both in the wild and from breeding in human care, basic info on the principles and goals of EEPs as well as on the White Rhino EEP activities, list of member institutions and rhinos they keep including origin and age, addresses and links to websites of similarly focused international institutions. The member area provides special service to the member institution, such as husbandry guidelines, contact addresses, e-mail discussion group.

*****

Evropský chovatelský program (EEP) nosorožců širokohubých (neboli bílých) byl ustanoven na 9. výroční konferenci EEP ve skotském Edinburku v červenci 1992, vlastní činnost pak zahájil po nezbytných administrativních přípravách počátkem roku 1993. O principech, cílech a dosavadních výsledcích práce programu jsme informovali českou veřejnost ve výroční zprávě ZOO Dvůr Králové 1999 článkem „Sedm let koordinace evropského chovu nosorožců širokohubých“. I díky ohlasům čtenářů na tento článek jsme si stále více uvědomovali, že veřejnost postrádá podrobné informace o tomto i dalších chovatelských programech. Naopak mezi členskými institucemi v rámci programu vzájemné kontakty postupně narůstaly a spolupráce se stávala časově stále náročnější. A právě v roce 10. výročí zahájení činnosti jsme objevili způsob, jak řešit problém komunikace jak s veřejností, tak v rámci programu – zřízení a provozování vlastních internetových stránek, které by se staly nejen nástrojem snadnější spolupráce mezi členskými institucemi a koordinátorem, ale i zdrojem informací pro veřejnost.

Spuštění internetových stránek EEP nosorožců širokohubých bylo slavnostně vyhlášeno na 20. výročním zasedání EAZA (Evropská asociace zoologických zahrad a akvárií) v německém Lipsku dne 18. září 2003 zveřejněním jejich adresy <http://www.wreep.net/>. Stránky mají dvě části – veřejnou, přístupnou volně na webu a členskou, přístupnou pro členy programu prostřednictvím hesla. Návštěvníci stránek zde naleznou následující informace:

Volně přístupné stránky poskytují:

- údaje o nosorožcích, jejich ohrožení a ochranné práce
- novinky a čerstvé události v chovu nosorožců i z přírody
- základní informace o principech a cílech evropských chovatelských programů
- podrobné informace o činnosti EEP nosorožců širokohubých
- přehled členských institucí EEP nosorožců širokohubých a jimi chovaných zvířat, včetně jejich původu a věku
- adresy a spojení s internetovými stránkami podobně zaměřených mezinárodních institucí

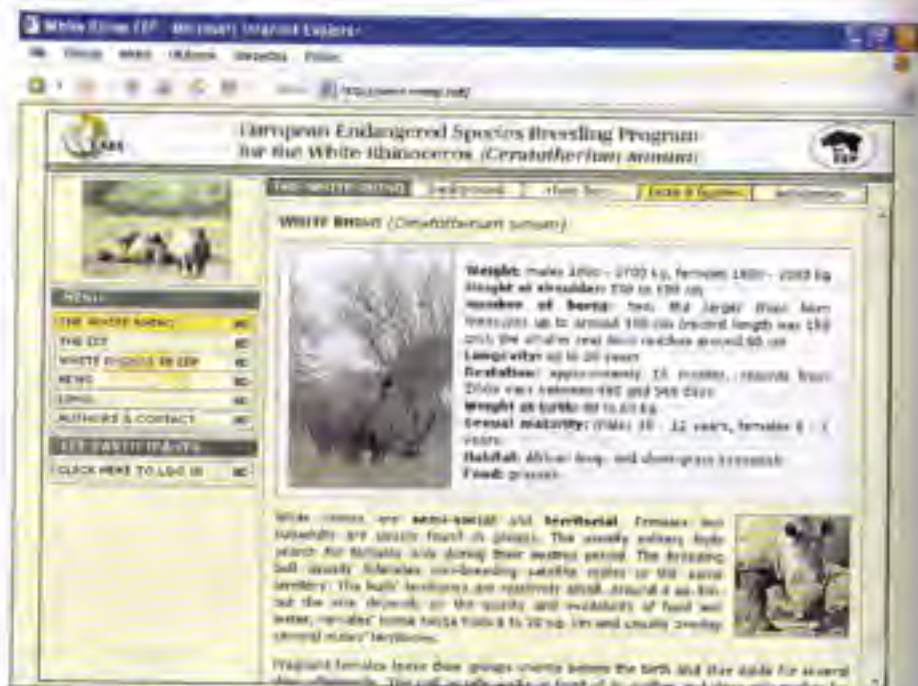
Neveřejná část stránek navíc poskytuje účastníkům programu:

- odborné chovatelské materiály a směrnice
- podrobné kontaktní adresy všech členů
- e-mailovou diskusní skupinu

V průběhu prvních pěti měsíců existence byla adresa www.wreep.net navštívena 680 krát, a to 354 návštěvníky. 41 (11,6%) z těchto 354 návštěvníků byl z České republiky. Zbývajících 313 (88,4%) návštěvníků bylo ze zahraničí, z toho 234 bylo z Evropy, 65 ze Spojených států, 9 z Asie, 4 z Austrálie a jeden z Afriky. Z uvedených počtů přistupů vyplývá, že téměř každý návštěvník se na stránky nejméně jednou vrátil. Rekordní počet návštěv provedených jediným návštěvníkem je 18 – jedná se o návštěvníka z Nizozemí.

Prezentace internetových stránek EEP nosorožců širokohubých mohla být realizována díky nadšeným příznivcům nosorožců Tomáši Ruskovi a Michalu Ejdysovi, kteří ve spolupráci s koordinátorkou programu tyto stránky vytvořili a dále pečují o jejich provoz a aktualizaci, vše bez nároku na honorář. Srdečné poděkování patří i dalším sponzorům, bez kterých by provoz stránek nebyl možný: varšavské společnosti Gemius SA za zjištění sledování provozu na stránkách, firmě Skop Hardware z Trutnova za hostování stránky na svém serveru a paní Prof. Halině Rusek z Českého Těšína za uhrazení poplatku za používání domény www.wreep.net.

Srdečně zveme k návštěvě těchto nových stránek i návštěvníky ZOO Dvůr Králové a další přátele a obdivovatele nosorožců. Na vysvětlenou uvádíme, že stránky jsou vedeny v angličtině, která je komunikačním jazykem evropských chovatelských programů.

Dvojitá stránka se zoologickým informacím a seznamem živočišností. Opening page with zoological data on the White Rhinos.

Nosorožci severní kimbobvský na sněhu. Northern White Rhinos on the snow. Foto: Z. Čermák

Program zlepšení welfare nosorožců dvourohých Program of Improving Welfare of Black Rhinos

Kristína Tomášová

SUMMARY

Dvůr Králové ZOO has been keeping Black Rhinos since 1971. Altogether 43 animals were kept here, 17 of which were imported from the wild or other zoos, 26 were born in Dvůr Králové. The breeding success has not arrived automatically – it was necessary to learn from the own and foreign experience and bring the results to practice. Still, after 30 years, Black Rhinos belong to our most difficult animals and we grapple with new problems. The article refers about the results of last years as we systematically struggled for improving welfare of Black Rhinos in our ZOO. The contemporary period is quite difficult because of the process of the 'generation change' – animals born in the 70^s are ageing and finishing breeding and young animals are still inexperienced. Animals in the second half of their lives (rhino longevity is around 40 years) showed loss of condition at the end of winter/start of spring and had problems with weight loss, skin lesions and lower immunity. The process concentrated mainly on three fields: nutrition, stress reduction, individual care. The food ration has been revised and enriched in proteins, vitamins as well as various supplements to substitute the absence of natural food – browse, mainly during winter time. Stress reduction was made possible by careful arranging the social life, behavioural enrichment as well as reduction of disturbance. Specially the older animals were given extra individual care including daily applications of medical solutions to the entire surface of the body and of purging treatments using the method of protected contact. At the end of the article, two cases of successfully solved problems are described.

*****

Nosorožci dvourozi neboli černí (*Diceros bicornis*) patří mezi neohroženější druhy zvířat na Zemi. Ještě v roce 1960 jich ve východní, západní, střední a jižní Africe žilo na 100 tisíc, rok 2000 však přežila méně než 3 % z tohoto počtu. U většiny ohrožených druhů zvířat jsou jako nejvážnější příčiny úbytku uváděny především změny životního prostředí jako je zánik přirozených biotopů, chemické znečištění či rušení vlivem rozpínající se civilizace či zemědělství. U nosorožců je ale hlavní důvod odlišný - jde o přímé zabití člověkem a jeho honbu za nosorožčím rohem, který je dodnes v Asii používán jako medicína, afrodisiakum či rituální předmět a jehož cena je tím vyšší, čím méně nosorožců ještě zbývá. Dnes žijí v přírodě nosorožci dvourozi pouze v chráněných rezervacích - ani jejich strážcům se však nedaří ubránit vzácná zvířata před dobře vyzbrojenými pytláky, často dokonce vybavenými kromě automatických zbraní i vrtulníky.